

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 196 | Tarih 18-24 Mart, 2024

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 27 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

19 Mart: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), kapatılan Zaman gazetesi muhabiri Ayşenur Parıldak'ın 2016 yılında Türkiye'de gerçekleşen başarısız darbenin ardından inanç temelli Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla tutuklanmasına ilişkin olarak Türkiye'yi suçladı ve tutukluluk için yeterli gerekçe bulunmadığına hükmetti.

19 Mart: Kayseri merkezli Boydak Holding'in yöneticilerinden Bekir Boydak, inanç temelli Gülen hareketiyle bağlantılı nedeniyle terörle ilgili suçlardan verilen cezayı çekmek üzere Salı günü İstanbul'da gözaltına alındı.

20 Mart: Türk polisi, Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla hakkında verilen 11 yıllık hapis cezası temyiz mahkemesi tarafından onanan ve birkaç yıldır firari olan Iğdır eski valisi Ahmet Pek'i gözaltına aldı.

21 Mart: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) birçok davada ByLock mesajlaşma uygulamasının kullanımının suç teşkil etmediğini açıkça belirtmesine rağmen, Türk

polisi Çarşamba günü 14 kişiyi bu uygulamayı kullandıkları gerekçesiyle gözaltına aldı.

23 Mart: Hapisteki kızına ve hücre arkadaşına para gönderdiği için "terör örgütüne finansman sağlamak" suçlamasıyla dört yıl hapis cezasına çarptırılan 75 yaşındaki hasta kadın Hatice Yıldız, sedyeyle İstanbul'daki bir cezaevine götürüldü.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

21 Mart: 17 Mart 2024 tarihinde İzmir'de düzenlenen Newroz kutlamasında attıkları sloganlar, taktıkları atkılar ve sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 20 ve 21 Mart 2024 tarihlerinde İzmir, Ankara ve Afyon'da yapılan ev baskınlarında 2'si çocuk en az 57 kişi gözaltına alındı.

22 Mart: Diyarbakır'ın Bağlar ilçesindeki Newroz Parkı'nda düzenlenen Newroz etkinlikleri sonrasında 38'i çocuk 206 kişi 'örgüt propagandası yapmak' ve '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etmek' iddialarıyla gözaltına alındı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

19 Mart: Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı'nda görev yapan bazı savcıların da aralarında bulunduğu adli olarak atanan konkordato komiserlerinin, yargı içerisinde örgütlü bir şekilde faaliyet yürüterek görevi kötüye kullandıkları ve yargıya müdahale ettikleri gerekçesiyle Hakimler ve Savcılar Kurulu'na (HSK) yaptıkları şikayete ilişkin en az 3 habere Tekirdağ 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

19 Mart: Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı öğretim üyesi Dr. Berat Apaydın'ın ameliyata eldivensiz, maskesiz ve keple girmesiyle ilgili en az 3 haber ve sosyal medya içeriğine Erişim Sağlayıcıları Birliği kararıyla erişim engeli ve silme kararı verildi.

19 Mart: Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliği, Engelliweb internet sitesinde yer alan 7 Ekim 2021, 11 Ekim 2021, 20 Ekim 2021 ve 9 Aralık 2021 tarihli dört içeriğe kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişimin engellenmesine ve içeriklerin silinmesine karar verdi.

21 Mart: Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) mitinginde düşük emekli maaşlarını protesto eden bir tişört giyen Y.B. adlı bir emekli gözaltına alındı ve ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a hakaretle suçlandı.

22 Mart: AKP Elazığ Yazıkönak Belediye Başkan Adayı Aydın Ayaz'ın 2016-2019 yılları arasında belediye başkanlığı yaptığı dönemde belediyeyi zarara uğrattığı ve müfettişlerin "görevi kötüye kullanma" raporuna rağmen Elazığ Valiliği tarafından herhangi bir işlem yapılmadığı iddiasına ilişkin en az 3 habere Elazığ 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

KÜRT AZINLIK

18 Mart: Şırnak'ta yapılan ev baskınlarında en az 7 kişi (Ayşegül Ceylan, Yakup Durak, Reşit Umut Çağlı, Agit Şerifoğlu, Ayşe Soysal, Rojhat Karaviş ve ismi açıklanmayan bir kişi) gözaltına alındı. Gözaltıların gerekçesi öğrenilemedi.

18 Mart: İzmir'de yapılan ev baskınlarında aralarında DEM Parti İzmir Çiğli Eş Başkanı Leyla Tufan'ın da bulunduğu en az 32 kişi gözaltına alındı. Gözaltıların gerekçesi öğrenilemedi.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

19 Mart: Mardin'in Mazıdağı ilçesinde yapılan ev baskınında gözaltına alınan HDP üyesi Nezir İlek ve aile fertleri polisin fiziksel şiddetine maruz kaldı ve eşyaları polis tarafından dağıtıldı.

20 Mart: Tarsus 1 No'lu T Tipi Cezaevi'nde bulunan Ardıl Çeşme, Hacire Çay, Saime Karakuş, Mizgin Özatiz, Ziyet Sağlam ve Nurcan Aslan adlı mahpuslar istekleri dışında Erzincan Kadın Cezaevi'ne sevk edildiler ve sevkten aileleri haberdar edilmedi.

21 Mart: Diyarbakır'da ehliyetsiz kullandığı araçla polis aracına çarparak 1 polis memurunun yaralanmasına neden olduğu iddiasıyla gözaltına alınan E. E. (17, e), gözaltına alındığı polis aracında fiziksel şiddete maruz kaldı ve başından yaralandı.

22 Mart: Mersin Tarsus T Tipi Kadın Cezaevi'nde kalan Elif Kardağı, isteği dışında Kayseri Kadın Cezaevi'ne sevk edildi.

22 Mart: Iğdır S Tipi Cezaevi'nde kalan A. Ş. isimli mahpus mide rahatsızlığı geçirdiği için revire ve hastaneye götürülmedi ya da sevk işlemleri geciktirildi.

KADIN HAKLARI

20 Mart: Türkiye'nin 2021 yılında aile içi şiddetle mücadeleyi amaçlayan uluslararası bir anlaşma olan İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesinden bu yana Türkiye'de en az 996 kadın erkekler tarafından öldürüldü, 748 kadın ise şüpheli koşullar altında hayatını kaybetti.